

Az EU közjogi alapjai

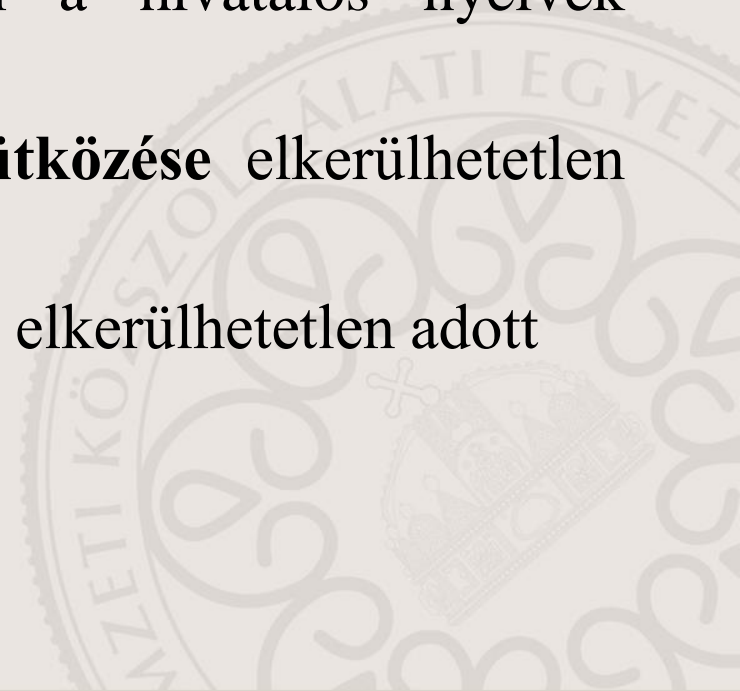
Szegedi László
2018. május 14.
NKE-ÁKK

Uniós közszolgálati jog?

- Monnet jóslatához képest 200-at jóval meghaladó létszám (Hamburg-hasonlat)
- Egységes jogi keretek bizonyos szempontból adottak (**259/68 Közzolgálati Statútum**) ugyanakkor szükségszerűen nehézségek is felmerülnek pusztán a hivatalos nyelvek sokasága miatt
- **Tagállami és uniós érdekek összeütközése** elkerülhetetlen adott döntéshozatali kérdésekben
- **Piaci és uniós érdekek összeütközése** elkerülhetetlen adott döntéshozatali kérdésekben

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

1. Unió érdekeinek elsődlegessége (11. cikk):
 - **(Külső) utasításadás és elfogadás tilalma** (bármely Unión kívüli szereplő - nem pusztán tagállam)
 - **Tárgyilagos, pártatlan, lojális feladatellátás**
 - **Összeférhetetlenségi és integritási követelmény**

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

1. Unió érdekeinek elsődlegessége (11. cikk):

Összeférhetetlenség és integritási követelmény

- Időbeli követelmény:
 - kinevezés **előtti** összeférhetlenségi vizsgálat
 - összeférhetlenség és integritási követelmény **jogviszony megszűnése utáni** 2 év (1év vezető tisztviselőnél) is (11., 16. cikk)
- Személyi kör követelménye:
 - tisztviselő **házastársának jövedelemszerző** tev. megalapozza **bejelentési kötelezettséget** = határozott időn belüli **megszüntetés v. áthelyezés (13. cikk) + élettársi viszony** (1d. Cikk (1) bek 2. mondat)
- Tartalma:
 - **személyes érdek** érintettsége (11a. cikk) (bejelentési kötelezettség + felmentés)
 - **üzleti érdek** érintettsége (11a. cikk)
 - **ált. integritási** követelmény (bírói esetjog)
 - **zaklatás** tilalma (12a. cikk)
 - **Unión „kívüli” megbízás** + engedély kérésének kötelezettsége + változásbejelentés kötelezettsége (12b. cikk) + **Választással** elnyerhető közhivatalok (15. cikk)

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

2. Információs jogok és kötelezettségek:

- Adatvédelmi kötelezettség (17. cikk)
- Szólásszabadság keretei (17a. cikk) lojalitás és pártatlanság
- adatszolgáltatási bírói eljárásban hatóság engedélyével (19. cikk)

3. Szerzői jogok jogosultja: munkáltató (18. cikk)

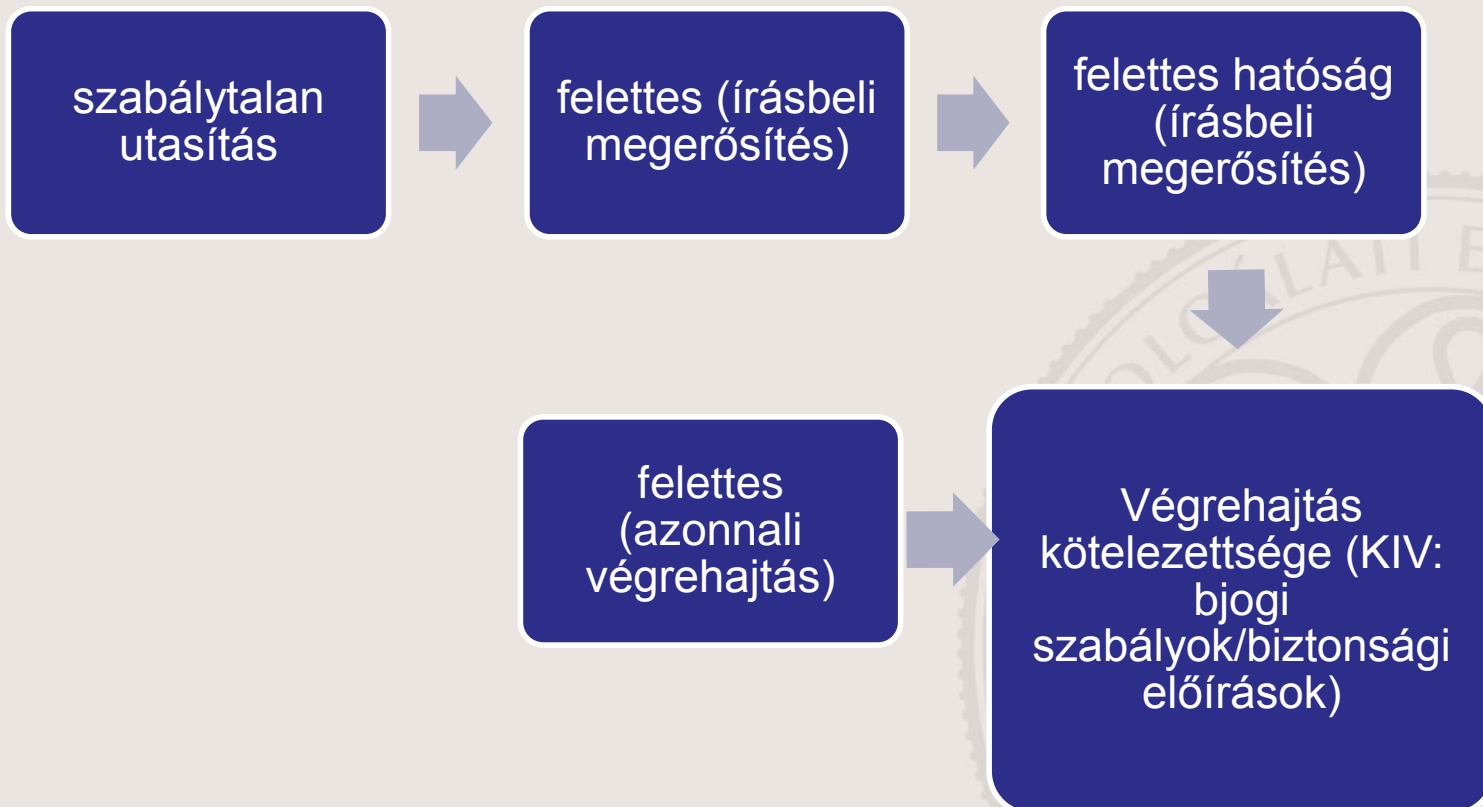
4. Tartózkodás joga: feladatellátással összeegyeztethető (20. cikk)

5. Felettes segítése (21. cikk)

6. (Belső) utasítás + felelősség + közérdekű bejelentés (21a.-22c. cikkek)

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

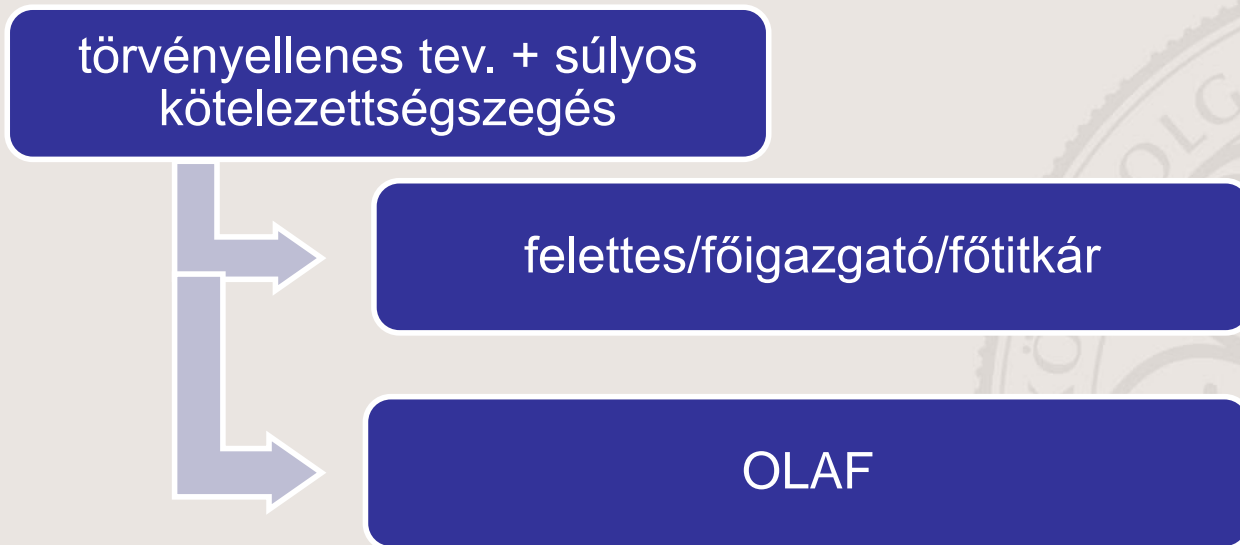
6. (Belső) utasítás + felelősség + közérdekű bejelentés (21a.-22c. cikkek)

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

6. (Belső) utasítás + felelősség + közérdekű bejelentés

- feladatellátása során (súlyos kötelezettségszegéssel) okozott károkért való **felelősség**
- Bejelentés **nem hátrányt (22b. cikk)** + belső **panaszkezelési elj.**
- **Bejelentési kötelezettség** törvényellenes tevékenység esetén:

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

7. Szakmai továbbképzés elősegítése (24a. cikk)

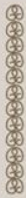
8. Megfelelő ügyintézéshez való jog részjogosítványai érvényesülnek belső személyzeti ügyintézés során is

- iratbetekintés
- indokolási kötelezettség
- aktanyilvánosság
- + kérelemhez való jog
- + személyi aktákra vonatkozó külön szabályok

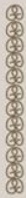
Személyügyi kihívások

- ***biztosok kollégiumának*** tagjai döntenek ilyen ügyekben, amely azzal jár együtt, hogy az Unió érdekeinek elsődlegessége mindig érvényesül
- ***biztosi kabinetek szerepe***
 - Santer lemondása és Cresson-botrány
 - Egy tagállamhoz tartozó tagok biztosi kabinetekben és átláthatatlanság
 - Versenyügyekbe való beavatkozás egyes biztosok részéről (tagállami befolyásolás)

Személyügyi reformok I.

- *Kinnock-reform*mal történt meg, amely a Bizottság magatartási és etikai szabályozásának legjelentősebb reformját az integráció kezdete óta. A reform a következő elemekkel rendelkezett:
 - a Európai Személyzeti Felvételi Hivatal létrehozásának célja a személyzeti ügyek átláthatóbbá, kiszámíthatóbbá tétele érdekében;
 - a Bizottság Vizsgálati és Fegyelmi Hivatalának (IDOC) felállítása;
 - A Kinnock-reform a nemzeti sokszínűség növelését helyezte előtérbe *biztosi kabinetek ben* (legalább három tagállam képviseltesse magát a kabinetekben). Prodi és Barroso elnökök mandátuma alatt a minimális formális követelmények teljesültek a kabinetek nemzeti összetételét illetően
 - a pénzügyek területén szétválasztották a belső ellenőrzést és az audit-ot;
 - a Közzolgálati Statútum már ismertetett összeférhetetlenségi és függetlenségi követelményeinek rendszere alapvetően ekkor került lefektetésre;
 - helyes hivatali magatartás követelményrendszerének bevezetése;
 - Karrier-előmeneteli Vizsgálat, amely nagyobb hangsúlyt helyezett a valós teljesítményre és a mobilitásra;

Személyügyi reformok II.

Barroso elnök alatt folytatódott a már kidolgozott etikai követelményrendszer további finomítása:

- *Európai Transzparencia Kezdeményezés* létrehozása az EU támogatások kedvezményezettjeinek nyilvánosságra hozatalával és egy adatbázis felállítása, amely elősegítette az érdekképviseleti csoportok képviselőinek regisztrációját;
- *Etikai Kommunikációs Csomag* elfogadása, amelynek egyik legfontosabb eleme volt a Kinnock-reform teljessé tétele az ajándékozás és egyéb előnyök elfogadását illetően, valamint etikai felelősök posztjának bevezetése.
- A Bizottság etikai és magatartásszabályozásának alapja egyre inkább a kommunikáció, a helyes gyakorlatok meghonosítása, ezzel együtt *tréningek* szervezése és az etikai megbízottak révén a *folyamatos kapcsolattartás* biztosításának a lehetősége a Bizottság tisztviselői számára.
- A Versenypolitikai Főigazgatóság egyike azoknak a szervezeteknek, amelyik igen részletes *magatartási kódexet* fogadott el, amely további főigazgatóságok számára is mintaként szolgált, bár ennek egyértelmű oka a kapcsolódó ügyek nagy anyagi vonzata, illetve a főigazgatóság által intézett ügyek igen kényes, kockázatos természete

EU JOGALANYISÁGA

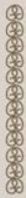
Jogalanyiség dimenziói

- Magánjogi jogalanyiség:
 - Tagállamok belső jogrendje alapján jogok és kötelezettségek alanya lehet szupranacionális szereplő
- Integrációs jogalanyiség
 - EU-n belüli intézményi és szervei viszonyok szempontjából vett jogalanyiség
- Nemzetközi jogalanyiség
 - Nemzetközi szervezetek és harmadik államok viszonyában vett jogalanyiség

Szupranacionális jogalanyiség?

- Euratom+ESZAK+EGK jogi személy
- Fúziós Szerződéssel Közösségekként egyesíti
 - Costa-ENEL (EuB): jogi személyiséggel bíró, jogképes, nemzetközi képviseleti joggal bíró EK
 - ERTA (EuB): Közösség köthet nemzetközi szerződést olyan tárgykörben, amelynek belső aspektusának szabályozására felhatalmazta a Szerződés
- Maastricht EU létrejön, de nem önálló jogalany
- Lisszaboni Szerződéssel EU önálló jogalany, Euratom?

Védőklauszula tagállamok felé

LSz. Után is

24. Nyilatkozat az Európai Unió jogi személyiségéről:

A Konferencia megerősíti, hogy az a tény, hogy az Európai Unió jogi személyiséggel bír, semmilyen módon nem jogosítja fel az Uniót arra, hogy a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörökön kívül jogot alkosson vagy intézkedéseket tegyen.

EU kiváltságai és mentességei

Immunitások

(7.) Jegyzőkönyv: az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről:

- Unió helyiségei és épületei sérthetetlenek. Mentesek a házkutatás, igénybevétel, elkobzás és kisajátítás alól
- Az Unió vagyona és követelései a Bíróság engedélye nélkül nem képezhetik kényszerítő közigazgatási vagy bírósági intézkedés tárgyát.
- Az Unió, az Unió követelései, bevételei és egyéb vagyona mentesek mindenfajta közvetlen adó alól.
- diplomácia védelem + speciális útiokmány
- EP képviselőket + akkreditált diplomatákat + uniós tisztviselőket megillető mentességek
 - időbeli korlát tisztséghez kötődik
 - intézmények és szervek tág körére vonatkozik
- Kötelezettség: együttműködni az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival.